

وزارت امور اقتصادی و دارایی

شماره بخشنامه : 13593

تاریخ : ۱۳۸۴/۰۴/۱۱

موضوع	اصلاح آئین نامه تحریر دفاتر
<p>شماره: 13593 تاریخ: 11/04/1384 پیوست:</p>	<p>تصویب نامه اصلاحیه آئین نامه موضوع تبصره 2 ماده 95 قانون مالیات های مستقیم</p> <p>آئین نامه مربوط به روش های نگهداری دفاتر و اسناد ومدارک ونحوه ثبت وقایع مالی وچگونگی تنظیم صورت های مالی نهائی موضع تبصره 2 ماده 95 اصلاحی قانون مالیات های مستقیم که در تاریخ 10/1/1382 به تصویب این وزارت رسیده، به شرح موارد زیر اصلاح می شود:</p> <p>1- عبارت آخر ماده 2 شامل ((وبه فارسی وبا خودنویس یا خودکار تحریر شده باشد)) به عبارت ((وبه فارسی تحریرشده باشد)) اصلاح می گردد.</p> <p>2- متن تبصره 2 ماده 2 حذف ومتن زیر جایگزین آن می شود.</p> <p>((تبصره 2- نوشتن دفاتر با وسایلی که به سهولت قابل محو است (مانند مواد گرافیت) ممنوع است)).</p> <p>3- متن قسمت اخیر ماده 8 شامل ((کارت های حساب اعم از آنکه به وسیله دست یا ماشین تهیه شده باشد، در حکم دفاتر معین است)) به عبارت ((کارت های حساب در حکم دفاتر معین است)) اصلاح می گردد.</p> <p>4- تبصره ماده 11 به شرح زیر اصلاح می شود:</p> <p>((تبصره - اشتباهات حسابداری در صورتی که بعدا در اثناء عملیات سال مربوط مورد توجه واقع وبر پایه استانداردهای حسابداری در دفاتر همان سال اصلاح ومستندات آن ارائه شود، به اعتبار دفاتر خللی وارد نخواهد کرد.))</p> <p>5- متن قسمت اخیر ماده 12 بعد از عبارت ((درستون مزبور درج نمایند))، به شرح زیر تغییر می یابد:</p> <p>((در صورتی که اقلام درآمد وهزینه وخريد وفروش دارائی های قابل استهلاك متکی به اسناد ومدارک باشد، مودیان مذکور می بایست پس از ثبت موارد در دفتر مشاغل، اسناد ومدارک مربوط را به ترتیب شماره ردیف دفتر وبه نحوی که برای رسیدگی مأموران مالیاتی قابل استفاده باشد، نگاهداری نمایند.))</p> <p>6- در تبصره 3 ماده 13 عبارت ((ویا به عللی خارج از اختیار مودی)) حذف می شود.</p> <p>7- متن ماده 15 به شرح زیر تغییر می یابد.</p> <p>((ماده 15- موسساتی که دارای شعبه هستند مکلفند با توجه به روش های حسابداری خود خلاصه عملیات شعبه یا شعب خود را در صورتی که دارای دفاتر پلمپ شده باشند، لااقل سالی یکبار(تا قبل از بستن حسابها) ودر غیر این صورت ماه به ماه در دفاتر مرکز موسسه ثبت کنند.))</p> <p>8- ماده 17 به شرح زیر اصلاح می شود:</p> <p>((ماده 17- مودیانی که از سیستم های الکترونیکی استفاده می نمایند، موظفند حداقل ماهی یکبار خلاصه عملیات داده شده به ماشین های الکترونیکی را در دفتر روزنامه یا مشاغل حسب مورد ثبت ویا حداکثر طرف مهلت تعیین شده در ماده 14 این آئین نامه به دفتر کل منتقل کنند، علاوه بر این به منظور تسهیل رسیدگی باید آئین نامه ها یا دستورالعمل های کار ماشین یا برنامه های آن ونحوه کار با نرم افزارهای مالی مورد استفاده را در اختیار مأموران رسیدگی قرار دهند.)) (ضمنا مودیان مذکور مکلفند هر سه ماه یکبار خلاصه عملیات داده شده به ماشین های الکترونیکی را حداکثر تا 10 روز پس از پایان سه ماه به اداره امور مالیاتی مربوط تسلیم نمایند.))</p> <p>9- ماده 18 وتبصره آن به شرح زیر اصلاح می شود:</p> <p>((ماده 18- اشخاص حقوقی ومشمولین بند الف ماده 96 اصلاحی قانون مالیات های مستقیم مکلفند صورت های مالی نهائی خودرا با رعایت آخرین استانداردهای حسابداری اعلامی از طرف مراجع ذیصلاح تهیه وتنظیم نمایند.</p> <p>تبصره - در مواردی که فرم اظهار نامه تدوین شده توسط سازمان امور مالیاتی کشور که در اختیار مودیان گذارده می شود، حاوی فرم صورت های مالی نیز باشد، اشخاص موضوع این ماده با تنظیم وتسلیم این فرم ها، ملزم به تسلیم صورت های مالی جداگانه که خود برای موسسه متبوع تهیه نموده اند، نخواهند بود، لیکن می توانند به منظور رفع ابهام احتمالی ویا ارائه اطلاعات بیشتر، علاوه بر تنظیم وتسلیم اظهار نامه مزبور نسخه ای از صورت های مالی وضمائم مربوط را نیز همراه اظهارنامه به اداره امور مالیاتی ذیربط تسلیم نمایند.))</p> <p>10- ماده 19 به شرح زیر اصلاح وتبصره آن حذف وتبصره دیگری با متن ذیل به آن الحاق می گردد.</p> <p>ماده 19- از اشخاص مشمول بند((ب)) ماده 96 قانون مالیات های مستقیم، هریک که در امور تولید وخريد وفروش کالا</p>

فعالیت ندارند فعالیت آنها به طور مشخص محدود به دریافت بهای خدمات و پرداخت هزینه ها است، بایستی صورت خلاصه درآمد و هزینه ها را حتی المقدور با تفکیک انواع آنها تهیه و سایر اشخاص موضوع آن بند مکلفند صورت حساب سود و زیان خود را (با ابراز موجودی ها، خرید، فروش و غیره) برابر رويه های متداول در امر حسابداری تنظیم نمایند.

تبصره - چنانچه فرم اظهار نامه تدوین شده توسط سازمان امور مالیاتی کشور که در اختیار مودیان گذارده می شود، از حیث لزوم ارائه اطلاعات مذکور در این ماده، کفایت امر را بنماید، مودیان مزبور ملزم به تهیه و تسلیم صورت های جداگانه نخواهند بود، لیکن می توانند به منظور رفع ابهام احتمالی و یا ارائه اطلاعات بیشتر، علاوه بر اظهار نامه نسخه ای از حساب درآمد و هزینه و با حساب سود و زیان خود را نیز که به شرح فوق تنظیم نموده اند، بانضمام سایر یادداشت ها و مدارک موجود همراه اظهارنامه به اداره امور مالیاتی ذیربط تسلیم نمایند.))

- 11- ماده 20 به شرح زیر اصلاح و تبصره ای با متن ذیل به آن الحاق می شود.
(ماده 20- تخلف از تکالیف مقرر در این آئین نامه در موارد زیر موجب رد دفاتر می باشد.
1- در صورتی که دفاتر ارائه شده به نحوی از پلمپ خارج شده و یا فاقد یک یا چند برگ باشد.
2- عدم ثبت یک یا چند فعالیت مالی در دفاتر به شرط احراز
3- ثبت تمام یا قسمتی از یک فعالیت در حاشیه
4- ثبت تمام یا قسمتی از یک فعالیت (آبیکل) بین سطور
5- تراشیدن و پاک کردن و محو کردن مندرجات دفاتر به منظور سوءاستفاده
6- جای سفید گذاشتن بیش از حد معمول در صفحات و سفید ماندن تمام صفحه در دفتر روزنامه و دفتر مشاغل به منظور سوء استفاده
7- بستنکار شدن حساب های نقدی و بانکی، مگر اینکه حساب های بانکی با صورت حساب بانک مطابقت نماید و یا بستنکار شدن حساب های بانکی یا نقدی ناشی از تقدم و تأخر ثبت حساب ها باشد که در این صورت موجب رد دفتر نیست.
8- تأخیر تحریر دفاتر روزنامه و مشاغل زاید بر حد مجاز مقرر در تبصره های 2 و 3 و 4 ماده 13 و تأخیر تحریر دفتر کل زاید بر حد مجاز مقرر در ماده 14 و تأخیر تحریر زاید بر حد مقرر در ماده 17 این آئین نامه
9- عدم ثبت عملیات شعبه یا شعب در دفاتر مرکز طبق مقررات ماده 15 این آئین نامه
10- اشتباه حساب حاصل در ثبت عملیات موسسه در صورتی که نسبت به اصلاح آن طبق مقررات تبصره ماده 11 این آئین نامه اقدام نشده باشد.
11- در صورتی که مودیان مالیاتی حسب مورد از اوراق مخصوص موضوع ماده 169 قانون مالیات های مستقیم استفاده ننمایند.
12- عدم ارائه آئین نامه ها یا دستورالعمل های کار ماشین و برنامه های آن و نحوه کار با نرم افزارهای مالی مورد استفاده ((و همچنین عدم تسلیم خلاصه عملیات موضوع ماده 17 این آئین نامه در مهلت مقرر در آن ماده در مورد اشخاصی که از سیستم های الکترونیکی استفاده می نمایند.))
13- عدم ارائه یک یا چند جلد از دفاتر ثبت و پلمپ شده (ولونانویس)
14- استفاده از دفاتر ثبت و پلمپ شده سال های قبل (با توجه به مقررات ماده 3 این آئین نامه)
15- عدم تطبیق مندرجات دفاتر با اطلاعات موجود در سیستم های الکترونیکی در مورد اشخاصی که از سیستم های مذکور استفاده می نمایند.
16- ثبت هزینه ها و درآمدها و هر نوع اعمال و اقلام مالی غیر واقع در دفاتر به شرط احراز (توضیح آنکه ثبت هزینه هائی که وقوع آن محقق بوده اما به دلایل خاص قانونی قابل قبول از حیث مالیاتی نیست و برگشت داده می شود، به منزله ثبت هزینه های غیر واقع تلقی نمی شود.)
تبصره - در مورد بند 6 این ماده چنانچه سفید ماندن جهت ثبت تراز افتتاحی باشد موجب رد دفاتر نخواهد بود و همچنین سفید ماندن ذیل صفحات دفتر در آخر هر روز یا هر هفته یا هر ماه به شرطی که اسناد دارای شماره ردیف بوده و قسمت سفید مانده با خط بسته شود، به اعتبار دفتر خللی وارد نمی آورد.))

سید صفدر حسینی

بر اساس بخشنامه شماره 137651 مورخ 28/12/87 و دادنامه های 813 و 814 مورخ 20/11/87 قسمت اخیر ماده 17 و بند 12 ماده 20 آئین نامه تبصره 2 ماده 95 قانون مالیاتهای مستقیم ابطال گردیده است.

